

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als monument van huis Stationsstraat 10 in Lokeren

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als monument werd onderzocht.
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier.
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 26 september 2023.
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het huis Stationsstraat 10 in Lokeren werd op 3 maart 1998 beschermd als monument bij besluit van de Vlaamse regering, omwille van de artistieke en historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 12 juni 1998.

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden wordt in het beschermingsbesluit als volgt omschreven:

- de historische en artistieke waarde:

als laatst gekende ontwerp van de Lokerse architect J. Welvaert van 1911 en uniek voorbeeld van een art-nouveauhuis in Moors geïnspireerde stijl opvallend door zijn kleurrijk materiaalgebruik, hoefijzerboogvormige deuren en vensters met geometrische roedeverdeling, aansluitend bij de strakke art-nouveaurichting, en het dominerende bel-etagevenster met ijzeren balkon.

Het gebouw werd reeds voor de bescherming in 1998 aangepast waardoor de opdeling van de benedenverdieping, de sgraffiti, de loggia en de kroonlijst, wezenlijke onderdelen

van het ontwerp van architect Welvaert uit 1911, verdwenen. Het interieur werd meermaals verbouwd, vermoedelijk zowel voor, maar zeker ook na de bescherming waardoor de mogelijk aanwezige erfgoedelementen er verloren gingen. Na de bescherming werd het gebouw aangetast door het vervangen van het schrijnwerk en het gekleurde glas in de straatgevel voor 2018.

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen [en de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken] hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, het type of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed leesbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde type of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke visuele of inhoudelijke relatie is.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van het huis Stationsstraat 10 in Lokeren op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

1° zeldzaamheid: De authenticiteit van het gebouw is aangetast. Het interieur werd verbouwd en heeft geen uitzonderlijke interieuraankleding. De gevel bleef slechts fragmentair bewaard en herinnert slechts in grote lijnen aan de art nouveau met Moorse invloeden: de benedenverdieping werd verbouwd, het met kleurrijk glas ingevuld authentieke schrijnwerk werd vervangen, de typerende sgrafitti en de markante loggia en kroonlijst gingen verloren. Het gebouw is bijgevolg geen zeldzaam intact voorbeeld van een art-nouveauburgerhuis in Vlaanderen, noch is het een zeldzaam intact voorbeeld in het oeuvre van architect Julien Welvaert. De

architecturale en artistieke waarden van ex- en interieur zijn in die mate aangetast dat het gebouw geen monumentenwaarde heeft;

2° herkenbaarheid: De authenticiteit van het gebouw is wezenlijk aangetast. Het interieur van het gebouw werd meermaals verbouwd en behield op de trap na, geen erfgoedelementen meer uit 1911. De gevel bleef slechts fragmentair bewaard.

Wezenlijke details zoals de opdeling tussen woning en fotostudio op de benedenverdieping, het met kleurrijk glas ingevuld authentieke art-nouveau-schrijnwerk, de kenmerkende sgrafitti en de markante loggia en kroonlijst gingen verloren. Het gebouw is bijgevolg slechts in grote lijnen, en dan nog enkel in de gevel herkenbaar als een voorbeeld van een art-nouveauburgerhuis met Moorse invloeden, vormgegeven door architect Julien Welvaert. De architecturale en artistieke waarden van ex- en interieur zijn in die mate aangetast dat het gebouw geen monumentenwaarde heeft;

3° representativiteit: De authenticiteit van het gebouw is wezenlijk aangetast. Het interieur werd meermaals verbouwd. Enkel de trap uit 1911 herinnert nog aan de oorspronkelijke interieurinrichting. De gevel bleef slechts fragmentair bewaard.

Wezenlijke details zoals de opdeling tussen woning en fotostudio op de benedenverdieping, het met kleurrijk glas ingevuld authentieke art-nouveau-schrijnwerk, de kenmerkende sgrafitti en de markante loggia en kroonlijst gingen verloren. Het gebouw is bijgevolg slechts in grote lijnen, en dan nog enkel in de gevel representatief voor een art-nouveauburgerhuis met Moorse invloeden, vormgegeven door architect Julien Welvaert. De architecturale en artistieke waarden van ex- en interieur zijn in die mate aangetast dat het gebouw geen monumentenwaarde heeft;

4° ensemble: De authenticiteit van het gebouw is wezenlijk aangetast. Zowel de gevel als het interieur ondergingen belangrijke wijzigingen die het ensemble van ex- en interieur aantastten. In het interieur herinnert enkel de trap uit 1911 aan de bouwperiode van het huis. Het huis vormt bijgevolg geen ensemble van een kwalitatief exterieur in art-nouveaustijl in combinatie met, noch een traditioneel vormgegeven, noch een art-nouveau-interieur. Het gebouw vormt bijgevolg geen opmerkelijk ensemble van art-nouveau-architectuur in Vlaanderen. De architecturale en artistieke waarden zijn in die mate aangetast dat het gebouw geen monumentenwaarde heeft;

5° context: De gevel speelt met zijn in grote lijnen bewaarde art-nouveau-vormgeving met Moorse inslag nog steeds een belangrijke rol in de architecturale vormenrijkdom van de Lokerse stationsbuurt aan het begin van de 20ste eeuw en meer bepaald in de Stationsstraat. De gevel illustreert samen met de andere panden in de wijk de zeer uiteenlopende smaak van de Vlaming in een middelgrote stad bij het begin van de 20ste eeuw. Zodoende ondersteunt de gevel nog steeds de architecturale en historische waarde die aan de basis liggen van het beschermde stadsgezicht 'Stadskern Lokeren' uit 1998.

Gezien de gevel slechts in grote lijnen bewaard bleef en cruciale onderdelen van het oorspronkelijke concept uit 1911 verloor, en gezien het integraal verbouwde interieur geen erfgoedelementen meer herbergt, heeft het gebouw Stationsstraat 10 in Lokeren onvoldoende zeldzaamheid, herkenbaarheid, representativiteit en ensemblewaarde om een bescherming als monument omwille van de architecturale en artistieke waarde te ondersteunen.

De gevel vertoont in de gevelopbouw nog in grote lijnen een kenmerkende art-nouveau-vormgeving die samen met andere gevels in de wijk de architecturale vormenrijkdom toont in een middelgrote stad, meer bepaald een stationswijk aan het begin van de 20ste eeuw. Het stadsgezicht beschermd bij besluit van de Vlaamse regering van 3 maart 1998 blijft daarom behouden.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van het huis Stationsstraat 10 in Lokeren als monument. De vrijwaring van de erfgoedwaarden middels een bescherming als monument is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van het huis Stationsstraat 10 in Lokeren als monument wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het besluit van de Vlaamse regering van 3 maart 1998 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht van meerdere panden in Lokeren en van de historische stadskern van Lokeren, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 12 juni 1998, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed huis, Stationsstraat 10 in Lokeren, waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Lokeren, eerste afdeling, sectie A, perceelnummer 671P2 (deel).

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 3 maart 1998 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht, van meerdere gebouwen als monument in Lokeren en van de historische stadskern van Lokeren als stadsgezicht, wordt volgende paragraaf opgeheven:

- "Wegens zijn artistieke en historische waarde:
 - als monument:
HUIS STATIONSSTRAAT 10, gelegen te Lokeren (Lokeren), Stationsstraat 10; bekend ten kadaster:
Lokeren, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer 671P2 (DEEL).
 - de historische en artistieke waarde wordt als volgt omschreven:
als laatst gekende ontwerp van de Lokerse architect J. Welvaert van 1911 en uniek voorbeeld van een Art Nouveauhuis in Moors geïnspireerde stijl opvallend door zijn kleurrijk materiaalgebruik, hoefijzerboogvormige deuren en vensters met geometrische roedenverdeling, aansluitend bij de strakke Art Nouveaurichting, en het dominerende bel-etagevenster met ijzeren balkon;"

Het plan als bijlage bij hetzelfde besluit van 3 maart 1998 wordt vervangen door het plan in bijlage 2 bij dit besluit.

Art. 4. In artikel 1 van hetzelfde besluit wordt tussen de zinsnede "Stationsstraat 6 (1ste afdeling, sectie A, 2de blad, 2de deel, 671m)" en de zinsnede "Stationsstraat 12 (1ste afdeling, sectie A, 2de blad, 2de deel, 671c2)" de zinsnede "Stationsstraat 10 (1ste afdeling, sectie A, perceelnummer 671P2)" ingevoegd.

Brussel, 01/02/24

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2024-02-01 16:12:46 +01:00
Reden: ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE